

Գաղափարի ճանապարհով. ինչպէս ուրիշ տեղեր, հոս ալ հաստատուած էր եկեղեցի և վանք՝ Հոգետուն անունով, ուր ուխտաւորները կ'իջևանէին և հանգըստանալէ յետոյ կը հասնէին Երուսաղէմ: Այժմ եկեղեցին ու վանքը գոյութիւն չունին, միայն անոնց տեղը կը մնայ և կը կոչուի Հագուրեդի եղ-Մեղի (Հրեշտակաց արտ) և տեղացի բարեպաշտ կիներ իրենց հիւանդ փոքրիկ մանուկները հոն կը տանին, ջուրով կը լուան, և կը պատմեն թէ կը բժշկուին անոնք: (Գաղափար Ս. Հրեշտակապետաց վանքին ու եկեղեցիին պատմութիւնն ու նկարագրութիւնը տեսնել Հ. Վ. Ե. էջ 403-412):

Հրաշալի անձրեւիկն առանդորքիւնը Գաղափարի մէջ. — Հրաշալի անձրեւին այս գէպքը պատահած է 396 թուականին Ս. Պորփիրի օրով, և որ կը պատկերացնէ հեթանոսութեան և քրիստոնէութեան ընդդիմամարտ վիճակը եւ վերջնոյս յաղթանակը. պատկերացումը կուտայ Ս. Պորփիրի կենսագիր Մարկոս սարկաւազ.

«Գաղափար հեթանոսները գէշ ընդունելութիւն մը բրին Ս. Պորփիրին՝ որ տեղւոյն քրիստոնեաներուն համար Կեսարիոյ մէջ եպիսկոպոս ձեռնադրուելով հոն կը հասնէր: Այս գէշ ընդունելութեան ժամանակ Գաղափար մէջ կը տիրէր բացառիկ երաշտութիւն մը: 3 Յունվար 396 թուականն էր և ձմրան սկզբնաւորութենէն ի վեր կաթիլ մը անձրեւ չէր եկած: Պաղեստինցիներուն համար ամենէն ահռելի պատուհասն էր աս. երկրագործութիւն չկար, ըմպելի ջուրը կը պակսէր, անասունները խոտի համար կը տառապէին, որովհետեւ խոտը արմատէն չորցած էր: Գաղափար բնակիչները սովէն սարսափած Մարնայի սեղանին վրայ